

Qvadripartitae Conciones Stanislai Grodicii Societatis Iesv

Qvarum Primae, Timorem Sanctvm Incvtiunt; secundae Fidem Catholicam confirmant; tertiae Spem erigunt; postremae diuinam in nobis Charitatem excitant ...

Continet sex Dominicas Quadragesimae, & coenam cum paßione Domini

Grodzicki, Stanisław

Ingolstadii, 1609

Concio III. Spes.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56003)

EVANG.
CYM DO-
CTRINIS.

CONCIO III.

S P E S.

*Tria dona
nobis hodie
relicta.*

*Et modum.
NOIA.*

TRansteurus die hodierna (diem more Iudzorum à præcedenti vespera computando) ex hoc mundo in suo mortali corpore Christus Iesus Dominus noster, præter antiquum Phæse quod vltimum cum Apostolis celebrauit tria præclara, noua, inaudita, ac planè stupenda dona ac munera iure hæreditario suis reliquit, quæ sponsa ipsius grata hodie recolit memoria. Primum fuit ablutio pedum Apostolicorum, & in ea illa de quibus præcedenti concione differuimus: Secundum institutio nouæ legis noui sacrificij excellentissimi & augustissimi. Tertium conscriptio testamenti & ordinatio sacramenti Eucharistiæ. Primum egit vt homo. Id enim facere potest quilibet homo. Secundum vt Deus. Solius enim Dei est tale quid constituere, in quo omnipotentia, sapientia, bonitas & alia diuina ipsius maxime relucet attributa: tertium vero fecit vt homo Deus. Nam & testamenta condunt homines, & tale testamentum præter Deum con-

um condere potuit nemo. Primum describit nobis hodiernum Euangelium. Secundum Epistola. Tertium utrumque insinuat. Sed & illud nouum est, Christum dominum non vnum vt ceteri faciunt homines, Sed duplex vel triplex omnino ordinasse testamentum. Duo quidem die hodierna: alterum in cœna quam iam recolimus: alterum in cruce cuius cras agemus memoriam: tertium dum ascensurus in cœlum vltimum vale dixit discipulis suis. Quærenti verò quodnam istorum trium cum primis testamentum sit nuncupandum? responderem hoc ipsum quod præ manibus habemus eiusmodi esse. Istud enim solum quod sciam ab ipso met Saluatore testamenti insignitur nomine: dicente Iesu. *Hic est sanguis meus noui Testamenti*, & apud Lucam *nouum Testamentum*.

*Triplex Testamentum
Christus
condidit.*

*Hodiernum
maxime
proprium.*

*Mat. 26. 27
Luc. 22. 20.*

Hoc igitur hodie recolit mater nostra sancta Romana Ecclesia cuius nos vestigijs insistentes, verbaque Euangelij quod recitauimus perpendentes: tum difficultates occurrentes dissoluet: tum doctrinas morales inde haurire: tum spem viuam excitare in nobis conabimur. Tu Iesu Christe conatibus benedic nostris vt quæ nos facturos recepimus, cum lingua tum opere ipso exequi & studeamus & valeamus.

*PROP.
Euang. explicabitur
cum doctrinis
& sic.*

ANTE DIEM FESTVM PASCHÆ, Quarta de

*Trib. modis
Euangelij
cõcordatur.*

decima videlicet luna primi mensis qui nobis est Martius post Solis occasum, Dicitur autem ANTE vel respectu diei naturalis Lunæ decimæ quintæ qui totus celebris erat: vel quia Iudæi Pascha suam distulerat ad vesperam decimæ quintæ, aut omnes iuxta traditionem de qua egimus in præcedenti concione, aut saltem principes qui occupati procuratione necis Christi Pascha tunc celebrare, id est agnum manducare non poterunt. Quid enim impedit quo minus de istis hæc verba Ioannis accipiamus, cum ipse testetur se Pascha Iudæorum describere? Itaque triplici hac via cæteri Euangelistæ cum Ioanne concordari poterunt. Porro quod sequitur.

*Quid sciuerit Christus
1. Doctrina
moralis &
spes.*

SCIENS IESVS. Demonstrat nihil penitus vel ignorante, vel inuito Iesu accidisse simulque nos docet ut quicquid pro nomine ipsius sustinemus id & libenter & alacriter faciamus: Hoc enim viuæ spei pabulum est præcipuum. Quid verò sciuit?

*Ioan. 7. 30.
Ioan. 8. 20.*

QVIA VENIT HORA EIVS. Hæc verba opponuntur verbis illis, *Nondum venerat hora eius*, quæ idem Ioannes antea aliquoties repetierat; ut scias iam aduentasse horam ab æterno præuisam, & à Christo susceptam non fatali necessitate, sed libera voluntate.

*2. Doctrina
Piorum
mors transi-
tus.*

VT TRANSEAT EX HOC MVNDO AD PATREM. Transiitum mortem vocat. Quæ phrasi

phraſi nos quoque vtimur & ſapius abuti-
 mur: cum de quouis mortuo dicimus illum
 tranſuiſſe ex hoc mundo. At verò ſcriptura
 plerumque de bonis id dixit. Hi enim cum
 vt peregrini ſe gerant in mundo ſoli propriè
 tranſeunt, quia hoc peregrinorum eſt, qui
 etiam idè tranſeunt dicuntur: ſecus im-
 pij qui mundo huic adglutinantur. Pulchrè
 & acutè vt aſſolet hac de re D. Auguſt. inquit
 [Aliud eſt tranſire EX MVNDO, aliud cum
 mundo: aliud AD PATREM aliud ad hoſtem]
 Datque exemplum Pharaonis, & Iudæorum
 quorum ille in mari periit, iſti vero mare
 tranſuerunt. Ecce effigies quomodo te
 inter ſpem & metum oporteat ambulare.
 Terreat te Pharao ne Pelago huius mundi
 adhæreſcas, & in eo pereas. Spem dent Iu-
 dæi, vt ita viuas quo verè de te dici queat
 tranſiuit per hoc mare, tranſiuit EX MVN-
 DO AD PATREM, ad patriam, ad regnum,
 ad cælum. O beatus cui id euenerit. Eue-
 niat vero volenti. Modum requiris? Dicam
 paucis. Accommoda tibi mundum, non te
 mundo. Clarius. Non te immergas rebus
 mundanis, vt velis etiam contra voluntatem
 Dei frui illis, ſic enim illis pereuntibus tu
 quoque peribis: ſed vttere illis tantum ad ne-
 ceſſitatem pie viuendo, reſque mundi huius
 tibi ſtrictim aptando. Ita enim illis tranſe-
 untibus tu permanebis. Imo dicam quid
 magis

Quia peregrini.

Quia impij cum Pharaone pereunt.

Aug. traſt. 55. in loam. Hinc ſpes & metus.

Modum tranſeundi. NOTA.

*Item res te-
cium tra-
bendi.
Mat. 6. 20.*

magis mirandum tecum ea ad patriam tra-
hes. Nonne audiisti dicentem Christum,
Tesaurizate vobis thesauros in celo? Vnde
thesauri isti? Non aliunde nisi ex his terre-
nis. Si bene illis vteris, si omnia ad laudem
Christi refers, si largas facis eleemosynas, si
opera misericordiae exerces; hæc vniuersa se-
quentur te in cœlum. Id igitur agamus om-
nes. Subdit D. Ioannes.

*Ad quid
hoc prae-
dicum.*

CVM DILEXISSET SVOS, stupendum fan-
nè hoc est prædicium tanta cum emphasi,
& tot cum circumstantiis prolatum, vt cre-
diderim Eucharistiae potius quam ablutio-
nis pedum intuitu, Ioannem hæc scripsisse.
Proinde in postrema concione plura de eo
dicemus. Iam vero quæ promissimus breui-
ter prosequamur. Quærimus igitur quos
hic suos.

Qui Christi

QVI ERANT IN MVNDO Christus in-
telligat? & respondetur Apostolos procul
dubio primario, secundario vero alios fide-
les etiam futuros. Sed nunquid ipse Chri-
stus cum hæc loqueretur non erat in mun-
do? Erat sanè sed iam iam transiturus, idcir-
co quasi iam non esset. Apostoli vero quia
& diutius permansuri, & multa passuri erant
in mundo, hanc dat illis consolationem, s v os
vocando. Dabit & nobis pro suis nos ha-
bendo, si gratiam quam hoc tempore per v-
sum Sacramentorum suscepimus pie viu-
endo, &

*3. Doctrina
Et simus
Christi.*

do, & bona opera exercendo retinere curabimus. Hoc fulcrum spei oro sit semper in sinu nostro. Quam ad rem plurimum valet, quod de Christo subiungitur.

IN FINEM DILEXIT EOS. Id est vsque ad mortem quæ paulo post imminabat illi. Itaq; nos quoque non solum in iis, quæ modo diximus nos exercitemus, sed etiã IN FINEM vitæ in iis perseueremus, qui enim perseuerauerit vsque in finē hic saluus erit, ait Iesus. Dignissimum est enim vt magistrum discipulus, dominum seruus sequatur, vt ipse Christus paulo inferius docet. Id vero si habuerimus finis spei, fulgebit nobis. Sequitur.

ET CÆNA FACTA. De hac in sequenti concione agemus.

CVM DIABOLVS MISISSET IN COR. Æmulus enim Christi est diabolus. Proinde sicut ille; *præbe fili mi cor tuum mihi*, clamat apud sapientem: ita istorum COR primum petit. Tu igitur vide cui illud consecres & conferas. An diabolo! Absit. Ergo Christo. Estne hic quispiam cuius cor hucusque à demone sit obsessum? Audias, intelligas, perhorrescas, sessorē nequam per poenitentiam excutias, optimum Christum recipias: ne sicut Sathan immisit in cor:

VT TRADERET EVM IVDAS SIMONIS ISCARIOTES, ita quid simile tibi obueniat. Qua de re quia in prima concione multis a-

Pp

ctum

*Fulcrū spei.**Quis finis.**4. Doctrina perseuerantia.**Mat. 10. 22.**Finis spei.**Sathan Christi æmulus.**Pro. 23. 24.**5. Doctrina cor nō diabolo, sed Christo præbere.**Comminatio.*

Etum est: idcirco & hæc omittuntur, & alia huius proœmij ad postrema seruanda erunt. Nunc vero explicandum reliquum Euan- gelij. Itaque.

*Quomodo
surgit Chri-
stus?*

Exo. 12. 11.

SVRGENS A CENA Christus Dominus. Per cœnam vero hic Ioannes intelligit man- ducationē antiqui Paschæ, & agni Paschalis quam peregerant, Surgere autē dicitur: quia forte iam nō cum tot cæremoniis, quæ olim in eius institutione visebantur, nempe vt re- nibus præcincti calceati baculos in manibus gestantes (quæ signa erant futuræ fugæ ex Ægypto) agnum festinantes vorarent, hæc peragebatur sed sedendo, vel decumbendo potius ad mensam, præsertim cum in Exodo non sit expressa mentio vt stantes id facerēt. Vel dicitur Christus surrexisse, quia post cõ- mestionem agni iam aliam cœnam decum- bendo cœperant degustare, à qua surgit Christus.

*Quæ Vesti-
menta de-
posuit?*

*6. Doctr.
Facta Chri-
sti contem-
plari.
Luc. 22. 12.*

ET PONIT VESTIMENTA SVA, Ioan. hic plurali pro singulari numero vtitur, quod haud rarum in scriptura. Solam enim vestem superiorem siue pallium deposuerat. Quis vero nobis enarrabit, quā attoniti fuerint A- postoli hæc videntes? Quare nos quoq; cum illis miremur rogo, & seposita omni alia co- gitatione circumspeciamus oculis mētis no- stræ cœnaculum illud magnum stratam quidq; in eo agatur contemplemur. Ascendamus
scalas

scalas, mensam, & lectos Christumque accu-
bantem intueamur, & alia prout cuique gra-
tiam suam Christus communicare voluerit
meditemur; fructum vberem relaturi. Denique
que aspiciamus quomodo iussis sedere Apo-
stolis ipse solus surgit à mensa, vestimenta
deponit.

ET CVM ACCEPISSET LINTEVM, aut ad id
paratum, aut quo manus abstergebantur.

PRÆCINXIT SE manibus propriis omnia
peragens, sicut & sequentia. Etenim.

DEINDE MITTIT AQVAM IN PELVIM. *Vnde aqua*

Vnde aqua ei fuerit, nulla est difficultas. No-
stis enim propter continua Iudæorū baptis-
mata illam nunquam in conuiuio defuisse.
Peluis vero adfuit fortè propter hoc ipsum
opus. Nā in vsu fuisse apud Iudæos, vt ablu-
rentur pedes primariis conuiuis: cum aliū-
de: tum ex facto Magdalenæ in domo Pha-
risæi, & parabola Christi illi adnexa satis li-
quet: At vero quod talis persona, & ipsa per
se (adiutorū enim non fit mentio) id obiret
officij, id stupèdum planè. Quid vero puta-
tis isthæc præter actum præcipuū humilita-
tis aliis carere mysterijs? Id ego mihi nō per-
suadeo, imo arbitror singulas Christi actio-
nes singula habere secreta & documenta e-
gregia, quorū ea quæ Iesus suggerere digna-
bitur sub finem concionis vobiscum lubens
cōmunicabo. Nunc vero in Euang. perga-
mus. Itaque: Pp 2 Et;

*Vnde aqua
& peluis.*

*Mos Iudæo-
rum.*

Luc. 7. 44.

Et, istis videlicet præparationibus peractis.

Stupor Angelorum. Ier. 2, 12. Cœpit lavare pedes discipulorum. *Obstupescite cæli super hoc, & porta eius desolamini; vehementer,* admirans olim clamabat Propheta propter rem, ut mihi quidem videtur longe minorem quam hæc est, nempe ob impietatem, & ingritudinem Iudæorum. Quid ni potius Angeli, Archangeli, Throni, Principatus, ipsi denique Cherubini & Seraphini obstupescerent, videntes filium Dei flexis genibus, coram sua creatura procumbentem, incipere lavare pedes, & pedes forte lutulentos, & sordidos discipulorum suorum?

7. Doctr. cū mirari, tum imitari talia facta Christi. ET EXTERGERE LINTEO QVO ERAT PRÆCINCTVS, par quidem est credere obstupuisse illos. Nos vero quid? quorum gratia hæc omnia acta fuere? Erimusne tam duro corde, ut sicis hæc transeamus oculis! O vana & vaga mens humana quæ nugas nugacissimas, quæ nihil ei profunt, imo sæpe obliunt plurimum, meditabitur, contemplantur ac ad ea identidem obstupescit: miranda vero, vtilia, necessaria, ne ad cogitationem quidem admittit suam. Non simus nos ex talium genere dilectissimi, sed cum Angelos stupendo; tum Angelorum dominum, sequamur imitando. Ideoque talis tantiq; quantus erat Christus homo Deus, tam vili

vili ministerio permoti, aut ad idem, aut ad simile siue humilitatis, siue pietatis officium præstandum proximo nos excitemus obsecro. Nullus sit quæso vestrum qui aliquid eiusmodi die hodierna non peragat. Hac enim ratione Lucifer sanctæ spei orietur in cordibus vestris. Nam imitari eum in quem speras magnum verè, & Christianæ spei argumentum est. Cæterum quarunt hic Patres & Doctores, cuiusnam primum cœperit Christus lauare pedes. Nā quod dicitur.

*Hinc spes
eximita.*

VENIT ERGO AD SIMONEM PETRUM, antiquus Origenes putat ultimo loco euenisse: Chrysoſtomus vero arbitratur Christum primum ad Iudam Iscarioten deinde ad Petrum venisse. At Augustinus noster primum locū dat Petro, nec sine causa. Neque huic opinioni (vt quibusdam videbatur) obest particula ERGO. Tū quod phrasit sit communis vti ERGO cum sumus in procinctu operis, quod certo nos facturos instituiamus, etiam si illud nondū cœperimus exercere: tū quod simile quid paulo post in verbis Petri dicētis: TV MIHI LAVAS PEDES habeamus, sicut enim hic dicitur lauare pedes, licet necdum id agere cœpisset, ita potest dici, VENIT ERGO AD PETRUM, cum post præparationem ad illum primum accessisset.

*A quo cœ-
pta hæc pe-
dum ablu-
tio.*

*A Petro
probabilius*

Et vero quamuis à quo abluionem istam inchoarit Christus certo nobis non constat,

*Iuda Chri-
stus lauat
pedes.*

id tamen indubium est apud omnes, Iudam traditorem ex eorum quibus abluti sunt pedes numero fuisse. Proinde hic illud, *obstupescite cœli*, &c. locum habet maximum duplici nomine. Primum ob eam quã iam explicauimus causam. Si enim admiratione dignum est videre creatorẽ flecentem genua coram sua creatura, quanto magis stupendũ erit, coram suo proditore id eum facientem intueri? Deinde propter illam ipsam rationem, ob quã hæc verba dixit propheta: Protulit enim ea Ieremias demirans magnã Iudæorum ingratitude, qui tot à Deo acceptis beneficiis in Idololatriã delapsi erant.

Hinc duplex stupor.

1. Doctrina ne Christiani sint Idololatri.

Eph. 5. 5. Phil. 3. 9.

2. Doctr. ut culpas inimicis condonent.

Ier. 2. 12.

Quot vero nunc sunt inter Christianos, qui licet multo pluribus quam Iudæi à Christo dotati sint gratiis ac muneribus ipsi tamen tã sunt ingrati, vt Idololatriis sint per similes? Alij enim auaritiã quæ teste Apostolo est *Idolorum seruitus* student: alii, *Deus venter est*, qui omnes & his similes diis suis dediti; ad Christum Deum per vsum Sacramentorum accedere nolunt. Quid dicã de illis: qui licet videant filium Dei flecentem genua coram hoste suo (qui paulo post neci illum erat traditurus) paratum culpam omnem & poenã ei condonare, ipsi tamen delictum contra se cõmissum ab aliquot mensibus imo annis condonare proximo suo nolunt, & idco ab vsu Sacramentorum abstinent? *Obstupescite cœli*

cæli super hoc, Christianorum ingratitude
genus. Duo enim mala fecit populus me⁹, inquit
propheta Christi nomine. Me dereliquerunt
fontem aquæ viuæ, & foderunt sibi cisternas in-
eptissimarum excusationum: quarum illa v-
na est. Hæc inquit fecit Christus qui Deus
erat. Tanto magis ergo tu, ô insanum caput,
qui cinis & puluis es cineri, & pulueri tibi si-
mili culpam condonare, & similia facere de-
beres. O vesania! O induratio, vix non Pha-
raonica! Verè duo imo tria mala facit popu-
lus iste, O Domine Iesu. Primo te derelique-
runt, quem nec audire, nec imitari volunt.
Secundo proximum odio habent, quem si-
cut seipsum diligere deberēt: Tertio seipsum
ignominia afficiunt tum avaritiam & ventrē
suum pro Deo colendo ac templū Dei in se
destruendo, tum ne mortem amittant, vite
participes esse negligendo. Tu tu qui solus es
omnipotens Christe Iesu corda illorū ad pœ-
nitentiam, indeq; ad spem bonam conuer-
tere potes. Facias igitur rogo & obsecro ne
absorbeat eos baratrū aut desperationis aut
mortis repentinæ. Sicq; inspectantib⁹ oculis
suis pereant in æternum, quos preciosi. tuo
sanguine redimere dignatus es. Sed ad Chri-
stum & Petrum redeamus.

ET DICIT EI PETRVS, Christo videli-
cet videns illū flexis genibus ad pedes ipsius
prouolutum.

*Excusatio
impia,*

*10. Doctr.
Ne tria ma-
la faciant,*

*Oratio ad
Iesum,*

*Oratio Pe-
trimitra.*

DOMINE TV MIHI LAVAS PEDES! Ecliptica, stuporis plena, & emphatica, ut esse obstupescantium solent est hæc oratio. Quis vim eius nobis enarrabit? Nemo. Ausim affirmare quod nec ipse Petrus nobis explicaret quod tunc mente versabat sua. TV, inquit DOMINE, & rex regum MIHI, pauperi piscatori? TV, puritas immensa, qui me audiēte ausus fuisti dicere hostibus tuis.

Ioan. 8. 46. Quis ex vobis arguet me de peccato? MIHI ex cuius ore iam pridem audiui. *Exi à me*

Luc. 5. 8. quia homo peccator sum Domine. TV, quem ego confessus sum filium Dei viui, ideoq; credo æqualem Patri, coæternum genitori Deum MIHI, Cineri, pulveri, vermi, putrido, stercore vasi. LAVAS. Tam vile præstas officium imo vilissimum, quia lauas PEDES quod opus vilissimorum mancipiorum est.

Mat. 16. 17. Plura vos considerate dilectissimi. Nec Petro modo, sed & vobismetipsis applicate.

II. Doctr. Considerate vero non verba modo & nomina, sed & pronomina illa, TV MIHI summa consideratione digna, eaque ratione humiliamini in conspectu Dei. O quam miram, & inexplicabilem consolationem sentietis, si id rectè facietis, eam vero spes viua, quæ ex viua, & humili oratione, meditatione, contemplatione prouenire solet sequetur. Quid vero ad hæc Petri dicta Christus?

TV ET EGO serio meditanda,

RESPON-

RESPONDIT IESVS, ET DIXIT EI, sapi- *Christi re-*
entissimè, humilimè, mansuetissimè. *sponsum sa-*
pientissimè

QVOD EGO FACIO TV NESCIS MODO.
Neque enim reuelatum est tibi vt illud prius
de mea diuinitate à Patre meo tibi manife-
statum fuit : neque ingenium & iudicium
tuum ad inuestigandam, & inueniendam
tantæ humiliationis causam pertinere po-
test.

SCIES AVTEM POSTEA. Id vero quan- *Quando*
do factum est? Tum quando peracta ablu- *Petrus id*
tione inquit IESVS, EXEMPLVM DEDI VO- *cognouerit*
BIS VT QVEMADMODVM EGO FECI VO- *mysterij?*
BIS ITA ET VOS FACIATIS, tum post ac-
ceptum Spiritum sanctum, quando omnia
mysteria Petrus plenè intellexit. Cæterum
contemplamini quæso vna mecum, quo-
modo Christus Iesus vti erat flexis ante Pe-
trum genibus eleuauerit vultum suum ob-
tutusque suos sanctissimos in faciem Petri
fixerit, illa quæ audiimus verba promen-
do. Quid igitur mirum si tali situ corpo-
ris permouerit Petrum, & ad ponderandum
diligentius illud suum, TV MIHI, & ad
persistendum, in suscepta sententia? Qua-
propter,

DICIT EI PETRVS, Prostriciens se ex *Petri ser-*
sede, vel lecto vt creditu est verisimile & ex- *uor & cau-*
clamans. *sa.*

NON LAVABIS MIHI PEDES IN ÆTER- *A simili*
NVM. *minori.*

NVM. Magnus feruor quamuis sine vera scientia, non tamen sine magna causa. Si enim Ioan. Bapt. ex humilitate lauare Iesum refugio: quid mirum Petrū propter eandem ablui à Christo detrectasse; & ablui secundū pedes? Inculpabilis ergo resistentia quæ ex fide, humilitate, reuerentia, & charitate prodebat. Qualem etiam habuerunt Moyses, & Ieremias Deo ex eadem humilitate repugnantes. Porro IN ÆTERNVM, inquit Petrus. Hoc quippe in æternum non fit, quod nunquam fit ait Aug. Quamuis vero Petrus credendus sit nihil hac in parte peccasse, nihilominus.

Christus adhibet Petro medicinam efficacem.

RESPONDIT EI IESVS, acrius illum terrēs. Sciebat enim Saluator quantum hæc nimia constantia, & feruor obesse Petro debuerat, ea ipsa nocte, qua post tot constantis animi attestaciones ter eum negauit. Itaq; Christus Iesus, tanquā & medicus peritissimus, & pater pietissimus laboranti filio morbo graui commodam adhibet medicinam dicens.

SI NON LAVERO TE. Ea etiam externa quam peragere institui pedum ablutione.

Ne peccet in posterū.

NON HABEBIS PARTEM MECVM. Parte inquit carebis mecum in regno cælorum. Quid tantumne hoc scelus fuit, vt morte æterna esset puniendum? Iam dixi, Petrum in his nō peccasse. At fortè aliud peccatū mortiferum habuit quod ista pedum ablutione auferri

auferri debuit? Minimè. Caruisse enim Petrū eiusmodi peccato verba Christi sequētia factis declarant. Sed & nos docuimus lotionem pedum Sacramentum non fuisse. Quid ergo sibi hæc Christi verba volunt? Volunt non præteritū peccatum corrigere, sed futurum cohibere, & ne peccet præcauere. Nisi. n. Petrus Christo in virtute sanctæ obedientiæ (vt phrasi Ecclesiæ & religiosis consueta, cuius hoc quoq; est fundamentū, vtar) præcipiēti obtemperasset, peccasset procul dubio. Sic S. Patres præsertim Basilius qui merito & miratur, & terret nos hoc dicto Christi. Si. n. animus iste Petri quāuis ex humilitate & charitate proficisceretur, tanta pœna castigandus fuisset, quāta est priuari visione Dei propter solam inobedientiam. Quas putatis pœnas luent nō solum qui ex malitia (quod omnium est pessimum) sed etiam qui aut ex concupiscentia mala, aut ex iudicio suo puerse obedire nolunt mandatis Dei? Notent hæc tum omnes Christiani respectu præceptorum Dei & Ecclesiæ: tum religiosi, & horum & superiorum suorum aspectu. Et notando omnes perhorrescant, ac præteritas quidem inobedientias pœnitentia castigent, ne vero in posterum relabantur caueant, & cæcè obediānt. En exemplum. Nam.

DICIT EI PETRVS, respōdens Christo ad tā seueram cōminationē & efficacissimam medicinam. O quā bene scit Christus nostrum

*Præceptum
in virtute
sanctæ obe-
dientia &
terriorem
NOTA.
Bas. in orat.
de peccat.
12. Doctr.
obediendū
sub peccato.*

Ei cæcæ

*Exempla
Petrī.
Christi stant
penda san-
pientia.*

13. Doctr.
omnia per-
denda ne
perdas Chri-
stum.

14. Doctr.
Amare
tangi à
Christo.

Difficultas
è dilectate.

Solutio o-
bedientia
qua iterum
commen-
datur.

Greg lib. 35
Moral. c. 10.
1. Ab ex-
cellentia

nostrum vlcus tangere, sicut hic tetigit Pe-
tri, quem nouerat nihil antiquius habere,
quam cum Christo esse! Proinde hoc illi
minatur eripere, ne eripiat. O bonitas. O sa-
pientia. Nos hinc duo discimus. Alterum
vt animum Petri habeamus omnia potius
perdendi quam Christum. O aurea doctri-
na ruminanda & obseruanda noctu, & in
terdiu non solum nunc, sed etiam post Pa-
scha, & toto vitæ nostræ tempore. Alterum
vt nos permittamus quoque tangi, & medi-
cinam quæ nobis exhibetur vtraque manu
amplectamur, & quod vult Christus ex-
quamur, vt fecit Petrus dicens;

DOMINE NON TANTVM PEDES MEOS,
quod te desiderare video.

SED ET MANVS ET CAPVT, & totum
corpus abluere, si tibi placet, dum modo tuo
non priuer consortio. O Petre quid hoc rei?
Tam ne cito illud tuum ÆTERNVM transiit?
Quid vero causæ? Nam vel bonum fuit
quod antea dixeras vel malum. Si malū: hu-
militas igitur quæ in hoc actu lotionis pe-
dum tantopere à Christo commendatur
mala erit. Si bonum, cur & à te deseritur, & à
Christo reprobatur! Propter obedientiam
dilectissimi, propter obedientiam. Nam te-
ste D. Gregorio [Obedientia sola virtus est,
quæ virtutes cæteras menti inserit insertas-
que custodit] sicut fieri in dictis Christi, &
Petri

Petri euidenter vides. Si enim obedientia abfisset à Petro etiam humilitas fugisset. Hanc igitur qua possum animi & vocis contentione iterumq; vobis commendando, tanquam rem apprime ad salutem necessariam. Hæc enim Catholicum ab hæretico & schismatico secernit, hæc absente cætera placere non possunt Deo: Vultis exempla! Tria accipite ex omni lege. Quid enim in lege naturæ, imo innocentia primis nostris parentibus, bonum pomum malum esse fecit? Inobedientia. Quid in lege scripta sacrificium, rem alias iure naturæ optimam in Saule primo Iudæorum rege Deo abominabile reddidit? Inobedientia. Denique si in hac Petrus hodie perstitisset, cum suis illis humilitatis, & reuerentiæ actibus, omnino periisset. Auditisne ista qui hac quadragesima nondum confessi estis? Audimus inquit, sed nihil timemus. Tanto peius quod nec Deum timetis, nec homines reueremini. Quid timeamus cum non Dei, sed Ecclesiæ id sit præceptum? An non præcepit Christus Deus obedire Ecclesiæ? Quod hic eo strictius facere tenemini, quo præceptum hoc magis quam cætera fundatur in mandato Christi. Is enim ait, *Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis, quod saltè semel in anno cum præparationibus & probationibus,*

2. A necessitate.

Gen. 3. 6.
3. Ab exemplis in omni lege.
1. Reg. 15.
22.

Inculcatur non confessis.
Mat. 18. 18
4. Ratione præcepti.

Ioan. 6. 54

nibus quas D. Paulus docet (contritione videlicet, & confessione, vt eadem Ecclesia interpretatur) esse faciendum denuntiat vobis sponsa Christi. Obedite igitur cum Petro vt spem salutis obtineatis cum Petro. Nam.

Et spei.

DICIT EI IESVS, Obedientia hac Petri mirificè delectatus. Vix enim est quicquam quod ita lætificet Christum Iesum quam opus puræ & sinceræ obedientiæ. Ait autem.

¶ Quia lætificat Christum.

Simile Christi.

QVI LOTVS EST. Similitudinem accipit ab ijs qui in balneis loti, totum corpus mundum habentes pedes tantum à terra, iterum maculatos abluunt. Ideo subdit.

Translatiõ ad Euchar.

NON INDIGET NISI VT PEDES LAVET. Transfertq; hanc extimam munditatem, ad internam & spiritualem, qua animas eorum præparabat ad munda mundè suscipienda, id est ad Sacramentum Eucharistiæ. Quam primariam fuisse intentionem Christi in hac pedum ablutione, volunt quidam. Id tamen munditiæ spiritualis quicquid erat ex opere quod vocamus operato, huic tantum lotioni quam Christus exercuit tribuendum est, non verò alijs, licet secus quidam Patrum fenserint de quibus iam diximus. Porro cum addit.

Differentia inter Christi, & aliorum lationes.

SED EST MVNDVS TOTVS persistit in allata similitudine vt explanauimus. Et iam clarius

rius applicat suo proposito ac Apostolis. Ait enim.

ET VOS MVNDI ESTIS. Mundati ut vult D. Augustinus per baptismum, cuius tum Petrus tum alij Apostoli participes iam effecti erant. Et iisdem verbis clarè denotatur quod superius annotauimus, tum lotionem pedum non ob culpam lætalem tollendam institutam fuisse: tum Petrum omnino ea id temporis caruisse. Dices. Quid ergo lotione ista pedum à Christo ablueretur? Peccata inquam venialia. Hæc enim ut bene idem Augustinus ait munditiem spirituales animæ non quidem auferunt; obscurant tamen aliquantulum, & quasi pulueribus opplent. Cæterum propter Iudam Iscariotem adiungit Christus.

SED NON OMNES. Quam exceptionem non attulit inferius alloquens eisdem Apostolos sed simpliciter ait. *Iam vos mundi estis.* Quia iam Iudas discesserat ut idem Ioannes testatur. Iudam tamen lotioni pedum interfuisse hinc clarissimum euadit contra quosdam contrarium sentientes. Afferit autem Christus non esse mundum Iudam, quia post baptismum, furto, prodicione, & alijs sceleribus animam suam conspurcauerat. Nec verò quis ex hac dicto Christi suspicetur aliquos alios Apostolos fuisse obstrictos culpa mortali addit Diuus, Ioannes.

SCIE-

*Mundi à
postoli per
baptisma.
Aug. Epist.
108. ad Se-
lene.
Loto hæc
Venialia
tollebat.*

*Iudas ex-
cipitur, quò
certo adfuit
Ioan. 5. 2.
Ioan. 13. 30.*

*Cur Christi
Iudam
non nomi-
nat.*

*15. Doctr.
persona
iiosa non
manserit
stans.
NOTA.
Frequen-
tissimum
Suum.*

*Nonnun-
quam ex
pura leuitate
origo
eius.*

*Pana-
plex.
Æterna
gravissima.
Luc. 16, 24.*

SCIEBAT ENIM QVISNAM ESSET QUI TRADERET EVM, Iudam intelligens. Quem tamen Christus non nominat, non solum ne quid mali pateretur ab alijs Apostolis, sed etiam ne occultū peccatum alterius alijs manifestaret. Doctrina & dicta alias, & sapius inculcanda. Quia aut non intelligitur aut contemnitur. Primum mihi persuadere non possum. Claris enim verbis non semel, sed sapius contestor, occulta peccata aliena alijs pandenda non esse: Cuius tamen contrarium tam est nobis familiare, vt nihil supra. Non solum in tali casu qualis hic fuit Christi domini, nempe cum res nostra agitur, cum nobis inferatur iniuria, tunc enim absque vllō scrupulo plenis buccis clamoribus & querelis implemus omnia & personam alijs incognitam prodentes, & multa quæ sola suspicione tenemus adiungentes. Non solum inquam in tali casu, de quo in prima concione pluribus egimus; sed etiam ex pura leuitate & pessima cōsuetudine, qua turpe ducimus tacere dum alij loquuntur. Proinde cū boni quid, quod dicamus non suppetit, mala & peccata aliena vtrō citroq; referimus, & facile effutimus, quod postea difficile postea abluimus etiam in hac vita quanto vero seuerius in illa? O si videres quanta tum diues ille epulo, tum alij propter hæc maledicta linguæ vitia in inferno patian-

patiantur, opinor quod aliter te quam geris
gereres, ne deuenires in illum *locum tormen-*
torum. Sed nonne Christianus es? Sum in-
quis. Crede ergo ijs, quæ non vides, & quæ
tibi credenda tum scriptura, tum fides Ca-
tholica proponit. Et credendo viue chri-
stianè Chrstum hic quoque imitando qui
proditorum suum non manifestauit, licet i-
pse proditor principibus Sacrdotum iam se
prodidisset, & pactum emptionis ac vendi-
tionis iam cum eis fecisset. O doctrina dig-
na quæ cum aureis litteris in charta: tum
diuino spiritu in corde conscribatur: tum
vero & per quã diligenter executioni man-
detur. Sed ad Euangelium redeamus. Cum
ergo Ioannes enarrasset de quo verba illa
Christus intellexisset, subnectit.

Ibid. §. 28.

*Ideo fugi-
endum vi-
tium exem-
plo Christi.*

PROPTEREA DIXIT videlicet Chri-
stus Iesus.

NON ESTIS MVNDI OMNES. Ra-
ro tam exactè rem describere solet noster Io-
annes. Idcirco hoc quoque non carere my-
sterio credendum est, quod vobis meditan-
dum relinquo. Sequitur.

POSTQVAM ERGO LAVIT PE-
DES EORVM. Præmissò humilitatis ex-
emplo, antequam ad vltiora procederet
de quibus differemus in sequenti concione:

ACCEPIT VESTIMENTA SVA.
Pallium quod deposuerat relumens.

Qq

ET

16. Doctr.
duplex le-
uitas fugi-
enda; ordo
secundus.

ET CVM RECUBVISSET ITE-
RVM: Quam grauiterin omnibus segerit!
Tum vt leuitatem nostram matrem incon-
stantiæ, & multorum vitiorum comprimat:
Tum vt ordinem quo in rebus omnibus
nihil est pulchrius doceat. Doceri igitur nos
patiamur.

Ex Christi
Exemplo.
Act. 1. 1.

DIXIT EIS. Nempe vt impleretur
quod postea Lucas de illo scriptum reliquit
dicens. *Cœpit Iesus facere & docere.* Prius er-
go facit, & opere ipso quid sit agendum
monstrauit, postea verbis quæ sequuntur
idipsum docuit. O beati qui eiusmodi ab-
undant præceptoribus. Nec minus beati,
qui cum præceptores: tum verò præceptorū
præceptorem Christum imitatur, prius bo-
na agentes quam verbo docentes. Quam
pulchra spes vtrinque tam gregi videlicet,
quam pastoribus in ijs, qui eiusmodi sunt
fulgebit aliquando? His enim illud prophe-
tæ noui Testamenti in primis competit. *Be-
ati mortui qui in domino moriuntur; amodo iam
dicit spiritus vt requiescant à laboribus suis.* O-
pera enim illorum sequuntur illos: Vbi duo

17. Doctr.
prius opere
quam ver-
bis docendū
spes inde
pastoribus
& gregi.
Apo. 14. 13.

Finis spes
requies.

Operum
prius a men-
tibus
de ca. 13.

nota: alterum finem spei: qui non est alius
quam requies à laboribus, quæ quidem in
bonis operibus perseuerantes nunquam
fallet: alterum non verborum, sed operum
meminisse Prophetam. Quid causæ? Non-
ne quibusdam etiam ex officio competit, a-
lios

ios verbo ædificare? de quorum numero e-
erat ille qui dicebat. *Væ enim mihi est si non* *1. Cor. 9. 16.*
Euangetizauero? Ita sanè: attamen operum
tantum meminit, tum quod hæc ab omni-
bus requirantur: tum quod facta prima-
riam habeant remunerationem: tum quod
si hæc deerint, verba parum valebunt, imo
nocebant plurimum. Et vero si vtrum- *1. Cor. 5. 17.*
que coniunxeris duplici honore, teste Pau-
lo, dignus eris. Verum memineris eius quod
iam tractamus nempe prius piis operibus,
deinde sermonibus docendum esse exem-
plo Christi, quem iam audiamus.

SCITIS QUID FECERIM VO- *Christi sin-*
BIS? inquit ille, vt tum ad considerandum *gula Verba*
mysterium, quod Petrus non intellexerat, *pödustrabēt*
tum ad percipiendum scopum suum Apo-
stolos incitaret. Et adiungit.

VOS VOCATIS ME MAGI-
STER ET DOMINE Hebraismus
est pro vocatis me magistrum, & dominum,
vbi iterum recurrūt pronomina VOS ME
contemplationis plena: Ait autem VOS, vt
ex ipsorummet confessione fortius persua-
deat quod intendit, adiungitque.

ET BENE DICITIS: dicta Apo-
stolorum, tanquam verissima approbans.
Insuper subdit.

SVM ETENIM. Quod non arrogan- *18. Doctr.*
tia, sed charitati est tribuendum. Nam præ- *Caute de*
terquam *nostris reb:*
loquens:

terquam quod in Christum neque arrogancia, neque vllum vitium cadere potuerit. docet nos facto isto licere nobis de nobismet ea quæ honoris sunt loqui aliquando : sed valde cautè. Vis regulam ne erres? Ea est notatu sanè digna. Cōsideres quæ utilitas prouentura sit è locutione tua. Et si quidem animaduertes nihil inde præter tuum honorem fructus oriri, tacendè omnino est. Si vero proximi hinc aliquod emolumentum resultaturum speratur, loqui poteris, cum ea tamen qua par est, & modestia ac moderatione, & cordis interna submissione. Exempla habes cum Apostoli Pauli, tum ipsius Christi. Pauli quidem qui postquam longū catalogum operum suorū texuisset subdit. *Factus sum insipiens vos, me coegistis, ego enim à vobis debui commendari.* Cur vero id egerit assignauit causā paulo superius dicēs; *Non iterū commendamus nos vobis, id est, non nostrum cōmodum, vel honoris prærogatiuam hinc quærimus; Sed occasionem damus vobis gloriandi pro nobis: vt habeatis ad eos qui in facie gloriantur & non in corde. Quam pulchra doctrina quomodo nos hac in parte gerere oporteat. Primo vt inuiti, & non nisi necessitate coacti id agamus. Secundo vt hoc pro insipientia habeamus & reputemus. Terrio vt iuxta regulam datam aliorum utilitatem, non nostram inde quæramus. Hæc Paulus. Chri-*

Regulam
NOTA.

Exempla.
1. Paul.
Apost.

2. Cor. 11.
Eg. 12. cap.
2. Cor. 5, 12

Christus vero quid? Intueamur quæso perfectissimam huius rei tum alibi: tum in dictis hisce quæ premanibus habemus ideam: Audi quomodo dicta factaq; ista in bonum Apostolorum deriuat vniuersa. Ait enim.

SI ERGO EGO LAVI PEDES VESTROS. Si infimum hoc vobis præstiti mysterium licet sim

DOMINVS ET MAGISTER VESTER. Sicut me talem vocatis, & ex consequenti p̄ discipulis, & seruis meis vos reputatis. Profecto.

ET VOS, qui serui & discipuli estis.

DEBETIS ALTER ALTERIVS conferuis videlicet & condiscipulis vestris.

LAVARE PEDES, officia etiam vilissima exhibere. Argumentum vt videtis fortissimè currit à minori ad maius. Si enim ego inquit Christus laui pedes vestros, cui id agere minimè conueniens videbatur, quanto magis vos, quibus hoc maximè competit id ipsum aliis præstare, DEBETIS?

Dicat quis fortasse, si debemus est igitur huic rei faciendæ aliqua obligatio. Iam dixi in præcedenti concione, & copiosè deduxi, quid hac in parte factò sit opus. Summa dictorum est. Obligationem talem esse qualem nobis Ecclesia dictorum factorumque Christi fida interpret proponit. Ea vero quia nec Sacramentum vllum, nec sacramē-

Qq 3   tale

*2. Christi in
Euangelio.*

*Argum. à
minori for-
tissimum.*

*Ad quid
seruis hisce
Christi obli-
gamur.*

NOTA.

tale quid in his verbis agnoscit, proinde nulla huiusmodi hic erit obligatio. Agnoscit autem exigi hic humilitatem, charitatem, & ad Sacramentum Eucharistiæ percipiendum solertem præparationem, iuxta illud Apostoli Pauli. *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat.* Id igitur est procurandum: qua de re in sequenti concione agemus pluribus. Denique commendat nobis opera pietatis & humilitatis, ita ut si necessum esset etiam tale quid facere in animo nostro parati simus. Idcirco hac ipsa die in multis ecclesiis superiores inferioribus. (Summus Pontifex etiam peregrinis) pedes abluere consueverunt: tum ad memoriam tanti facti Christi Iesu: tum ad exemplum. Nam id operis, & in veteri & in nouo Testamento placuit Deo. Id enim exhibuit Abraham angelis ipsis consentientibus & dicentibus. *Fac ut locutus es.* Id laudat D. Paulus in vidua. Id etiam nobis faciendum est. Secundum corpus quidem nonnunquam, prout alicui sua suggererit deuotio: Spirituali vero modo semper: tum illo de quo D. Paulus, *supportantes inuicem & donantes vobismetipsis, si quis aduersus aliquem habet querelam.* Pulchra alienorum pedum, & defectuum ablutio, & omnibus omnino necessaria. Tum illo alio modo, de quo idem alibi, *Honore inuicem præuenientes.*

Verum

1.
1. Cor. 11.
28.

19. Doctr.
exercenda
etiam ipsa
pedum ab-
lutione cõ
corporalis
qua placet.
1. Ecclesia.

2. Angelis.
Gen. 18. 4.
3. D. Paulo.
1. Tim. 5. 10

Tum spiri-
tualis du-
plex.
Col. 3. 13.

Ro. 12. 10.

Verum videndum est vt sincerè & non fu-
 catè id fiat, sicut idem monet dicens: *In hu-
 militate (audis humilitatis nō aulicis mē-
 tionem?) superiores sibi inuicem arbitantes.*
 Displicet enim Deo assentationis plena sub-
 missio. Ista igitur fugienda illæ vero procu-
 randæ ab omnibus quicunq; spem remissio-
 nis peccatorum hoc sacro condonationis
 tempore acquirere volunt, prout velle de-
 bent vniuersi. Sed iam extrema Euangelij
 verba percurramus.

*20. Doctr.
 Honor sit
 sine adu-
 latione.
 Psal. 1. 3.*

EXEMPLVM ENIM DEDI VO-
 BIS, inquit Saluator. Particula ENIM pri-
 ora posterioribus coniungens, & scopum
 suum primarium denotans.

VT QVEM ADMODVM EGO
 FECI VOBIS, Quæ verba tum ad lotionē
 pedum, tum ad omnia alia quæ diximus, &
 explicauimus sunt referenda.

ITA ET VOS FACIATIS. De *Transitio
 ad tropolog.*
 Epilogo isto, quia in præcedenti concio-
 ne multis egimus, ideo nunc id tantum
 quod superius insinuauimus explanandum
 indeque & doctrinæ morales colligendæ, &
 viua spes in nobis erigenda erit. Qua re-
 cum literæ quantum in nobis fuit satisfacere-
 rimus ad tropologiam nos conuertamus,
 & audientes Christum dicentem FACIA-
 TIS interrogemus cū Paulo quid nos velit
 facere? & respondebit q̄ EGO FECI, ITA

Qq 4

ET

Act. 9. 6.

ET VOS FACIATIS. Attendamus igitur & meditemur quid nam sit istud. Id vero describit nobis Euangelium, nempe quod,

*21. Doctr.**Procedendum in scripturis.*

Principio SVRGIT A COENA. Hoc initium est et porta ad omnia bona valetque tum pro incipientibus, imo incipere volentibus, tum pro progredientibus. Pro his quidem simpliciter ut sicut Christus à cœna sua bona quidem sed imperfecta quia veteris legis surrexit, tum ut perficeret Apostolos & efficeret ex mundis mūdiores; tum ut institueret cœnam perfectissimam novi Testamenti, ita illi dare operam debent ut ab imperfectionibus suis surgentes cum Paulo, ad ea quæ sunt priora se extendant. Pro incipientibus vero quadantenus idem valet,

*Phil. 3. 13.**22. Doctr.**Pro incipientibus. Cessandum à peccatis.**Luc. 16. 19.*

nēpe ut sicut Christus SVRGIT A COENA SVA sanctissima, ita illi surgant à cœna sua nefaria. Omnino enim necessarium est si servire volunt Christo ut primum deserant alij quidem cœnas suas lautas, in quibus quotidie ebrietates, ingluviem, detractiones & similia cum illo perduto epulone fouent & nutriunt: alij odia, rancores, percussiones, homicidia: alij stupra, adulteria, fornicationes: alij rapinas, furta, vsuras & omnia quibus offenditur Deus. Nisi enim id agant frustra de vltioribus cogitant: & de spe mortua sibi applaudunt. Bona vero spes aderit cum illud Apostoli monitū adfuerit,

Surge

Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus. *Eph. 3. 14.* Procurandum igitur est ante omnia vt à peccatis cessetur.

Secundo Christus, **PONIT VESTIMENTA SVA.** Tu quoque depone tua. Per vestimēta tua intelligo excusationes de peccatis. Et merito. Quæ enim est origo vestimentorum? Non alia quã excusatio hæc. Sicut enim peccatum Adæ & Eux nuditas: ita de iis excusationē vestes subsecutæ sunt. *23. Doctr. Abstinentium ab excusationib.* Lege principium Genes. & rem ita se habere reperies. Quicunq; ergo vis spem bonam habere in Christo depone excusationes quæ displicent Christo, & arripe accusationes: quas fideliter exequere: tum coram Deo, tum in aurem eius, quam loco sui reliquit tibi Christus Iesus. His peractis procede ulterius, & sicut, *Gen. 3. 11. Hinc enim Vestes.*

Tertio Christus, **CVM ACCEPISSET LINTEVM PRÆCINXIT SE,** ita tu quoque fac similiter, Sicut & ipse & Vicarius te docuit. Christus quidem cum inquit, *24. Doctr. Virtutibus Christianis suadendum.* *Luc. 12. 35. 1. Pet. 1. 13.* *sint lumbi vestri præcincti, Petrus vero succincti lumbos mentis vestræ.* Id vero fit castimonia, sobrietate, mansuetudine, humilitate, patientia, & vt verbo dicam omnibus Christianis virtutibus, quibus & corpus nostrū passionēque eius stringimus, ne ad illicita diffluant: & in mentem coarctamus, ne iudicio proprio à vero iudicio aberret foedissimè. O pulchrū spei firmamentū! Qq 5 Quar-

25. Doctr.
cognitio sui.

In aqua &
pelus figu-
rata.

Hinc pri-
maria spei
columna.

26. Doctr.
operibus mi-
sericordia
vacandum.
Mat. 23. 25

Quarto Christus, MISIT AQVAM IN PELVIM, Duo hic videmus, aquam videlicet & peluim. Quorum vtrumq; nonne metacente aliquod mētibus vestris ingerit mysterium? Nec aliud aptius quam cognitionē sui. Nostis enim tam in pelui, quam in aqua vultum proprium relucere. Transfer hæc ad animum, & habebis rem etiam ab iis qui solo lumine naturali tegebantur valde commendatam. Vnde illud adagium antiquorū, [Nosce teipsum.] Quanto vero magis à Christianis qui in humilitate fundati sunt, id obseruandum erit? Hoc ipsum innuit nobis sapientia patris Christus Iesus, hac sua aqua & pelui. Porro si id habuerimus orientur in mentibus nostris primaria illa sanctæ spei columna, quæ in eo consistit vt intuentes vilitatem, & vt ita dicam nihilitatem nostram, viribus nostris penitus penitusque diffisi omnem spem in auxilio diuino collocemus nostram.

Quinto Christus, COEPIT LAVARE PEDES DISCIPVLORVM, ita tu saltem spiritualiter laua pedes proximorū tum opera misericordiæ exercendo qualibus regnum cælorum promittit qui non mentitur Iesus: tum defectus eorū excusando: Nam & hoc ad opera misericordiæ spiritualia pertinet. Verū cautè id agas velim. Quam ad rem vltima actio Christi plurimum conducit. Is. n.

Sexto

Sexto lotos pedes cœpit, **EXTERGERE LINTEO QVO ERAT PRÆCINCTVS.** Quid hic mysterij? Illud inter alia vt sicut qui præcinctus est linteo omnes quidem lordes pedum alienorum Linteo excipit: vestes tamen suas immaculas conseruat: ita nos defectus, & peccata aliena sic excusare iisq; condescendere debemus, vt tamen conscientiam nostram puram semper conseruemus. Doctrina cum omnibus: tum cōfessariis perneccessaria. His quidem ne dum aliorum extergere volunt conscientias suas scdè alienis repliant sordibus, quod sit quando aut doctrina sufficenti carètes, aut respectibus humanis, & immisericordi misericordia abundantes absolvunt illos qui in statu peccati mortiferi sunt cōstituti. Omnibus vero hic instructio datur, ne aut nimia coniuuentia, aut adulatione, aut leuitate, aut his similibus modis, & respectibus, ita aliorū defectus extenuent, vt eos in suis confirmet erroribus aut peccatis. Etenim pecuniarum quidem, opū, laborum, & aliorum bonorum tam externorum, quā corporis nostri damnum pati possumus propter bonū proximorum. Hæc. n. sunt quasi linteamina quædā extra nos posita, at vero illorum, quæ ad animam spectant eiq; tanquā vestis corpori adhærent detrimētum ob cōmodum proximi nullo modo pati debemus ipso arbitro Christo Iesu. *Mat. 16. 26*

Con-

*27. Doctrina
viciis alio-
rum non
communi-
candum.*

*Confessariis
perne-
cessaria.*

*Causa à
priori.*

*Conclusio
proxi-
mæ
spe erigen-
dæ per simi-
litudinem.*
NOTA.

Concludamus ad spem viuam & veram in nobis magis magisque erigendam concionem hæc similitudine. Quemadmodum illi, qui in certissimo naufragio sunt constituti etsi nullis parcant laboribus, sed remis velisque contendât vt ad portum peruenire queant. Videntes tum omnem suum laborem huic rei imparem esse, in socijs si quos conspexerint qui eos iuuare possunt, quosq; vt id faciant rogant omnem salutis suæ spem collocant: ita nos in tot, tantis quæ recensuimus, alijsque innumeris periculis collocati agamus quidem totis viribus vt & piè viuam? & vnusquisq; officio iuxta diuinâ voluntatem respondeat suo: nihilominus ac si nihil ageremus totam fiduciam nostram in eum projiciemus, qui & potest & vult nos ex omnibus malis, tribulationibus, tentationibus & periculis eripere. Potest quia vt audis in Euangelio, OMNIA DEDIT EI PATER IN MANVS. Vult quia diligit suos & IN FINEM DILIGET EOS. Illi igitur confidamus, hunc inuocemus, & totam spem collocemus in Christum Iesum dominum nostrum qui cum patre in vnitatis Spiritus sancti viuit & regnat Deus in æternum. Amen.

* * *

CON-